

Binlerce derecelik 'imge esansı'na davetiye

EVİRİM ALTUĞ

evrimaltug@gmail.com

Eserleri Paris Ulusal Kütüphanesi ve İstanbul Modern gibi kurumların koleksiyonlarında yer alan **Ani Çelik Arevyan**, Cam Ocağı Vakfı çatısında ürettiği soyut cam heykelleri ve bunlara getirdiği fotografik yorumlarıyla, 21 Şubat'a kadar Merdiven Art Space'te.

Ani Çelik Arevyan'ın, Cam Ocağı Vakfı'nın ustalarının katkılarıyla "Bir Düşün İçinde" ördüğü binlerce derecelik ışık kozalarından doğan benzersiz soyut ifadeleri 8 Ocak-21 Şubat arası İstanbul Fındıklı'daki Merdiven Art Space'te yer alacak. "Bir Düşün İçinde" serisi kıvamını aslen sanatçının İstanbul Nişantaşı'ndaki stüdyosunda geçtiğimiz eylülde açtığı "Geçmiş Şimdiki Zaman" sergisinden alıyor. Sanatçı ilgili projesinde 40 yıla yakındır kullandığı kişisel parfümünün zaman içinde tasarım evrimi geçiren cam şişesinden hareketle onu simgesel hâle getirerek 'model'leştirmişti. Arevyan, Cam Ocağı Vakfı'nda yorumladığı, isimlendirdiği 'koku ve kimlik bedenleri'ni bu kez fotografik yorumlarıyla Merdiven Art Space'in iki katlı sergi alanında izleyici karşısına çıkarıyor.

Projenizi bu noktaya taşıyan asıl gerekçe neydi?

Asıl mesele formu görmek, kaydetmek değil, o formun bende bıraktığı gölgeyi, ışığın titreyişini, atmosferin ruhunu yakala-

Arevyan heykelticiklerin yapımına başlamadan önce iki yıl sıcak cam üfleme eğitimi aldığını belirtiyor.

“Çalışmalarımda zamansızlık fikrini çok önemsiyorum”

Bu serginiz özelinde, eserin ömrüne dair izlenimleriniz neler?

Çalışmalarımda zamansızlık fikrini çok önemsiyorum. Bir fotoğrafın arkasında tarih olmasa, izleyenin onun dün mü, 20 yıl önce mi, yoksa 25 yıl önce mi üretildiğini ayırt edememesi beni içten içe çok mutlu ediyor. Çünkü yaptığım işlerde modayla, dönemin mimarisiyle

ya da o günün siyasi hissiyatıyla ilişki kurmayı sevmiyorum. Gerçekten zamansızlık içinde ama sürekli zamanı irdeleyen biriyim diyelim. Bu garip bir ironi ama sanırım zamanı ancak onun dışına çıkmaya çalışarak anlayabiliyorum. İmajın nerede, hangi mekânda, hangi ışıktaki ve hangi anda var olduğu elbette önemli; ama asıl

mesele, o imajın zamana direnebilme hâli.

Bu seri özelinde de imajın ömrünü, belli bir döneme sıkışmadan, izleyenin kendi zamanı ve algısıyla yeniden kurabileceği bir alan olarak düşünüyorum. Fotoğraf, tam da bu yüzden benim için yalnızca bir kayıt değil; zamanla kurulan açık uçlu bir ilişki.

maktı. “Bir Düşün İçinde” serisi heykellerin kendisi değil, heykellerin bende bıraktığı izlerin, yankıların, duyguların fotoğraflarını çektiğim imajlar oldu. 25 yıl önce çektiğim bir kare ile bugün çektiğim bu fotoğraflar arasında neredeyse büyümlü bir benzerlik olduğunu fark ettim. İçimdeki ışık, yıllar içinde başka başka biçimlere bürünse de hep aynı kaynaktan sızıyordu.

Fotoğraflarınızla, kişisel sanat tarihine bir saygı duruşunu da hissetmemiz olası, doğru mu?

Bu son cam heykeller “Between Life and Death” ile neredeyse paralel. Daha sonraki serilerimden “Bu Dünyaya Ait İzler”de de çağdaş anlayışa göre gerçeklik referansının silinmesi durumuyla ilgili bir yorum önerdim. Kendi sürecimde bu yelpazeyi görmüş olmaktan, bunu kendi doğal akışında sergilemekten mutluyum. Bir elipsin içinde başlangıcından bugüne dönüp, dolaşıyor olmak gibi...

Âdeta ‘imgenin esansı’ peşinden gitmişsiniz diyebilir miyiz?

Evet, aynen öyle. ‘İmgenin esansı’, hafızanın kokusuyla geri

dönüşü gibi. Formlar ise “I Love You İstanbul” serisindeki gibi yine fotoğraftan çıktı. Bu seride gündelik anılarımızın kareleriyle oluşturduğum, bir çamaşır ipine asar gibi dizdiğim fotoğrafları, İstanbul’un çeşitli yerlerinde dolaştırıp fotoğrafın iki boyutlu yüzeyinden dışarı taşan ve ipin üzerine dizilen fotoğrafların uçuşan hâlleriyle üç boyutlu nitelik kazanan bir sergileme ile yeniden fotoğrafladım.

Sizin de konum ve çevre üzerine birçok çalışmanız olmuş, imgelerinizde birer pusula etkisi de seziliyor denebilir mi?

Evet, bir pusula gibi titreşim hâlindeler. Bu çok güzel bir yorum. Bazen insan asıl söylemek istediğini bir-iki plan arkaya bırakabiliyor. Açmak ve anlatmak arasında yaşanan gelgitler bunlar. Kimi işlerdeki kıvrım ve gerilimler benim birçok fotoğrafımda vardır. Cam gibi tamamen kendi özelliği olan ve çok güçlü bir materyali fotoğraflarımla eşleştirebilmek, bu serginin bugüne geliş noktası. Bu sebeple evet, ‘minicik’ ama benim için önemli bir sergi bu.

İlk işime baktığınızda son işimi, son işime baktığınızda ilk işimi anlayabiliyorsanız, beni de anlamış oluyorsunuz de-

“İmajın ömrünü, belli bir döneme sıkışmadan, izleyenin kendi zamanı ve algısıyla yeniden kurabileceği bir alan olarak düşünüyorum. Fotoğraf, tam da bu yüzden benim için yalnızca bir kayıt değil; zamanla kurulan açık uçlu bir ilişki.”

mektir. Nasıl ki “Between Life and Death”te kadın heykeller ile cam bedenler neredeyse birbirinin aynısıysa; burada da modellerin jestlerindeki kıvrımlar ile camların formu ya da düşürdüğü ışık neredeyse aynı dili konuşuyor.

Doğu - Batı eksenli bu ‘imaj tercümesi’nin kaynakları için ne denebilir?

Fotoğraf ya da imaj benim için bir itiraf alanı değil; daha çok örtmenin, ertelemenin, dolaylı bir açılmanın mekânı. Kendi düşüncelerimi fotoğraflamak istiyorum ama bunu hiçbir zaman çıplak bir biçimde yapmıyorum. Bilinçli olarak başka bir imgeyle perdeleyerek, gölgelendirerek ilerliyorum. Bu gölgeleme hâli izleyiciyle aramdaki empatiyi mümkün kılan şey. Çünkü izleyicinin kendi deneyimini, kendi sezgisini yerleştirebileceği bir boşluk bırakıyor.

Hem çıplak hem örtük olmak. Güç bir şey değil mi?

Bence hem çıplak hem örtük olmak zor ama kaçınılmaz. Çünkü sanat her şeyi söylemekle değil, neyi söylemediğini de bilinçli olarak seçmekle ilgili. Bu üretimde boşluklar benim için en az imgeler kadar önemli. Bitişler var çünkü bazı duygular tamamlanmadan anlaşılmaz; devamlar var çünkü anlam hiçbir zaman tek bir yerde durmuyor. Heykel ve fotoğrafı birlikte kullanmam da bundan.

Fotoğraf anın tanığı, heykel ise o anın bellekteki yankısı gibi. Biri somut, diğeri sezgisel. Düşüncelerimi tek bir biçime hapsetmek istemiyorum; bazen açık, bazen örtük kalmalarını istiyorum. Çünkü izleyicinin kendi boşluğunu, kendi devamını bulduğu yerde iş gerçekten tamamlanıyor.

Bir köşede dinlendirdiğiniz sonra yeniden devraldığınız iş oluyor mu?

Bir işe başladığımda onun kararını vermiş olarak başlıyorum; daha doğrusu o işin devamını sürdürmüş oluyorum. Ama bazen stüdyomda kimsenin görmediği, daha sonra başlayacağım parçacıklar oluyor. Onların orada durması, orada görmek hoşuma gidiyor. Yanlarından geçtikçe sanki zamanla beni yavaş yavaş işliyorlar. Şu an onları size gös-

*Arevyan
“Fotoğraf
sanatı, benim
için bir anlatım
biçimi olduğu
kadar, aynı
zamanda bir
keşif süreci,”
diyor.*

tersem, izleyen ya da dinleyen için pek bir anlam ifade etmeyebilir.

Dolayısıyla onlar aklımın ya da stüdyomun bir köşesinde, kendi hâllerinde ‘demleniyorlar’. Ama bir işe gerçekten başladığımda o işin düşüncesini ve kararını zaten çözmüş olarak yola çıkıyorum. Bu süreçte karşılaştığım sürprizler, karşılaşma ve belirsizlikler ve bu benzersizlik de hoşuma gidiyor. Aynı zamanda farklı açılardan bakmayı çağırıyor.

İmajın ebadına, heykel ve fotoğrafta, nasıl karar veriyorsunuz?

Fotoğrafla ilişkim kurulduğu ilk andan itibaren imajın ebadına sanki fotoğrafın kendisi karar veriyor. Kameranın içinden baktığımda boyut kendiliğinden görüntünün içinden doğuyor. Elbette kameranın ekranında gördüğümüz şey birkaç santimetrelilik bir görüntü, 6 x 7 cm ya da kameranızın ekranı her neyse... Ama o küçük alanın, 30 x 40 mı olacağını, yoksa 3 x 6 metreye mi taşınacağını belirleyen şey görüntünün ta kendisi.

Mesela “Traces of This World” serisindeki fotoğrafların çerçevesiz oluşu böyle ortaya çıktı. Çünkü o fotoğraflar evrene bakıyordu, bir sınırla çevrelenmeyi kabul etmiyordu. Çerçeve onların doğasına aykırıydı. Oysa bir diğer serim “Overlay”deki fotoğraflarımın çerçevesiz olmalarını asla düşünmezdim. Figürlerin barok dansı ancak bir çerçeve ile sınırlandırıldığında anlaşılabilircekti.

Heykel ve cam işlerinde de benzer şekilde yol aldım. Cam bedenler serisinde oluşan dalganın, o kıvrılma ânını uzatarak görmek istedim. Ânı donduran bir formdan çok, hareketin kendisini görünür kıldım. Ölçek de tam bu noktada devreye girdi, o anın nefes alabilmesi için genişlemesi boşluk gerekiyordu. **MS**

Merdiven Art Space, <https://merdivenartspace.com>

Bitiş tarihi: 21 Şubat 2026

HEDEFİMİZ
DÜNYAYI İYİLEŞTİRMEK
FOR A BETTER WORLD

NUN OKULLARI

Ana Sınıfı ve İlkokul

Kabul Süreci

7-8 Mart

Ortaokul ve Lise

Kabul Sınavı

7 Mart

Başvuru:
nunokullari.com

